

Monumentnummer*: 514873

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 februari 2000
Kadaster deel/nr	82686/157

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Akkrum	Heerenveen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Akkrum	A			3968

Omschrijving**

Inleiding

Het MAUSOLEUM voor de stichter van Coopersburg en zijn vrouw staat ten noordoosten van het hoofdgebouw en is ontworpen in Art Nouveau-stijl door de beeldhouwer Johann Hinrich Schröder in 1906. Het bouwwerk is rechts bovenaan in de voorgevel gesigneerd en gedateerd: Joh. H. Schröder beeldh. Amsterdam = 1906. De beeldhouwer was afkomstig uit Duitsland woonde voor korte tijd in Leeuwarden. Ten tijde van de opdracht had hij zich in in Amsterdam gevestigd. De bijzetting van de stichter (overleden 31 december 1904) en zijn vrouw (overleden 31 december 1878) vond plaats in 1907. De opdrachtgever Frank Cooper (Folkert Kuipers) kende de beeldhouwer door een andere opdracht. Cooper was lid van het herdenkingscomité 'dr. Eeltsje Halbertsma', dat aan Schröder de opdracht voor een monument aan de Stationsweg te Grou had opgedragen. Frank Cooper was aanwezig bij de onthulling van het beeld in 1904.

Omschrijving

Het mausoleum heeft een vierkant grondplan. Het bestaat uit één bouwlaag met hoeklisenen en een ingesnoerde spiegelkoepel; de gevels zijn opgetrokken in zandsteen die rijkelijk versierd zijn door beeldhouwwerk. Met uitzondering van de voorgevel, die een geveltop heeft met een granieten waterlijst, is de geleding van de gevels identiek: een gebonchardeerde granieten plint met geprofileerde lijst, de gevelwand met een cordonlijst waarin een dubbele banderol is verwerkt en een granieten gevelafsluiting met palmetten als kantelen. De hoeklisenen hebben onder de cordonlijst een beeldhouwd reliëf van een lap stof, opgehangen aan knoppen, waaraan een krans met linten is opgehangen; boven de cordonlijst reliëf met de afbeelding van een rietstengel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De vier hoeklisenen dragen Corinthische kapitelen van graniet, die dienen als voetstuk voor sculpturen van putti met dovende fakkels, geheven toorts, en een nestje met vogels en bloemen in hun handen.

In de noord- en zuidgevel van het mausoleum zijn gedenkstenen van gepolijst graniet geplaatst met "woorden van den stichter bij de opening van Coopersburg". In de oostgevel een rond raam met glas-in-lood. De koepel wordt bekroond door een urn met een draperie.

In de voorgevel de toegang met een tweetreeds, granieten stoep en een opgeklampte deur met gesmeed hang- en sluitwerk. De deur is gevat in een gepolijst granieten kozijn; de bovenzijde van de toegang heeft een getoogde afsluiting met beeldhouwde bloem- en bladmotieven. Aan beide zijden van de deur, bijna vrijstaande sculpturen van jonge vrouwen in klassieke gewaden met een lauwerkrans in de hand. Zij kijken naar het opschrift boven de deur: AAN ONZE OUDERS FRANK H. COOPER EN ANTOINETTA GERARDINA DE GRAAFF. Het beeldhouwwerk rond de toegang heeft een eenvoudige omlijsting. In de geveltop een gevleugelde putto die ingelijste medaillons vasthoudt met daar in de portretten in driekwartsprofiel van A.G. de Graaff en F.H. Cooper. De omlijsting van F.H. Cooper ligt op een palmtak en een eikentak; de omlijsting van A.G. de Graaff ligt op een palmtak en een rozentak. In de topgevel een klimmend boogfries; de top bekroond met acanthusbladen en bloemen.

Het INTERIEUR van het mausoleum wordt slechts verlicht door een rond venster met gekleurd glas-in-lood waarin een lauwerkrans en het monogram CdG (Cooper-de Graaff) zijn verwerkt. De voorlijst van de ingesnoerde spiegelkoepel rust op vier granieten zuilen en dobbelsteenkaptelen met beeldhouwde draperiën. Op de terrazzovloer, met een randstook waarin een meandermotief is verwerkt, staan twee marmeren tombes. Aan de korte kant daarvan het opschrift: HIER RUSTEN FOLKERT HARMENS KUIPERS WILLEMZON, ZICH LATER NOEMENDE FRANK H. COOPER. GEB. AKKRUM 23 OCT 1843, OVERL. NEW-YORK 31 DEC. 1904 EN ZIJNE VROUW ANTOINETTA GERARDINA DE GRAAFF. GEB. MIDDELBURG 8 NOV 1846, OVERL. TOLEDO OHIO 31 DEC 1878.

Waardering

Het mausoleum, ontworpen in Art Nouveau-stijl door de beeldhouwer Johann Hinrich Schröder in 1906, is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- vanwege de herinneringswaarde aan de stichter van Coopersburg,
- vanwege het bijzondere belang van het object voor het oeuvre van de beeldhouwer Johann Hinrich Schröder,
- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege het bijzondere materiaalgebruik, ornamentiek en beeldhouwwerk,
- vanwege de bijzondere betekenis van het object als essentieel onderdeel van het complex Coopersburg,
- vanwege de zeer hoge mate van architectonische gaafheid van het object, zowel van het exterieur als het interieur,
- vanwege de hoge mate van typologische zeldzaamheid op nationaal niveau.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument